

ELŐFIZETÉS ÁR
Egész évre 6 frt.
Félévre 3 „
Negyedévre 1 frt 50 kr

Bérmontelen levelek
csak ismert keszektől fo-
gadhatnak el.

Készletor nona adatnak
vissza.

Egyes szám ára 20 kr.

A nyilvántartásban minden gar-
mondor díja 20 kr.

ZEMPLÉN.

Társadalmi és irodalmi lap.

ZEMPLÉNVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE

(Megjelenik minden vasárnap.)

HÍRDETSÉSI DÍJ:
hivatalos hirdetések: Minden egyes szó után 1 kr.
Azonfelül bélyeg 50 kr.
Kiemelt díjazottak a kör-
szállal ellátott hirdeté-
nyekért térmenték szerint
minden 5 centiméter
után 3 kr számítatik.
Állandó hirdetéseknel
kedvezmény nyújtatik.
Hirdetést a „Zemplén”
nyomdába küldendők.

HIVATALOS RÉSZ.

13267., 13765—67. Zemplénavármegye alispánjától.
10 főszolgabírónak.

I.

Közhírtétel végett tudatom t. főszolgabíró
urral, miszerint a szabolcsvármegyei Szt.-Mihályon
1, F.-Litkén 10, Komarón 6, Dombbrádon 30, Pet-
neházán 15. T.-Eszláron 3 db. sertés lépfében
elhullott. Szalókán 1 db., Apagyon 1 db. tinó
lépfében; Dombbrádon 30 db., Kis-Várdán 1
db. sertés elhullott.

Kis-Varsányban 2 db. ló gyanus orrfolyás
miatt zár alá helyeztetett, Kisleján 2 db. ló, Ke-
mecsén pedig a csendőrségnél 1 db. ló takonykór
miatt kiirtatott. Kis-Várdában 1 db. sertés, Nyir-
Báthorban 1 db. szarvasmarha lépfében elhul-
lott, Nyiregyházán 1 db. ló takonykór miatt,
Mihálydiban 1 db. sertés veszettség miatt kiirta-
tott. F. Sárosvármegye Bogdány községének juh-
állománya himlő járvány miatt zár alá vétetett.

T.-Abauj Tornavárm. Stosz községben a
szarvasmarhaállománya lépfene miatt zárlat ren-
deltetett. Alsó-Mislye község sertésállományában
az orbánc betegség járványosan lépven fel, az
egész állomány f. hó 19-én (aug. 19.) 21 napi zár
alá helyeztetett s a szükséges óv- és gyógyintéz-
kedések alkalmazásba vétettek.

Dobodál községében a sertések között ra-
gályos orbánc uralkodik, s ez okból a községi
sertésállomány zár alá helyeztetett.

T.-Sárosvárm. Ternye községének marhaál-
lományára lépfene miatt zár rendeltetett.

II.

13767/1888. sz.

Közhírtétel végett tudatom t. főszolgabíró
urral, hogy t. Sárosvármegyében a sertésekre lép-
fene miatt elrendelt zárlat, miután a ragály muló-
félben van feloldatott; és csak azon községekben
hagyatott fenn, amely községek sertésállományára
a zárlat külön rendelettel mondatott ki.

III.

13768/1888.

Közhírtétel végett tudatom t. főszolgabíró
urral, hogy t. Sárosvármegyében a Sztarina köz-

TÁRCA.

Szomoru válaszok.

— Coppée Ferenc —

A gerlét kértem: adjon messze földről
Fájó szívemre füvet gyógyszerül;
Mesés vidéken, Ganges partján zöldül —
Búgta: oly messze nem röpül.

A sashoz szóltam: szárnyait kitarva
Hozzon egy szikrát az égből nekem.
Kihült szívemet gyújtsa újból lángra,
Azt mondá: arra képtelen.

A karvalyt kérleltem: bánatos szívemből
Tépje ki azt az eltitkolt nevet.
Felejték úgy — és fájdalom megenyhül.
Búsán szólt: késő!... nem lehet.
Bácsi-láz, szept. 10.

A foglalkozásról.

— Egészségtani tanulmány. —

A „Zemplén” számára írta:

Dr. Weiszberg Zsigmond.

Egészségtani tekintetben, foglalkozás alatt
értjük azon *rendes* napimunkát, melyet valaki,
mindegy akár kenyérkeresetből, akár pedig szóra-
kozásból, végez. A foglalkozás *lényege* azonban,
mindenkoron a *szabályosságban* áll, és pedig annál
inkább, a nap egy bizonyos és határolt időfolyá-
sára, mintsem magára a foglalkozásra és ennek

ség mellett levő határedőben az ott levő marhák
közt 1 db lépfében elhullott, minél fogva az
azon erdőben lévő többi marhára vesztégar ren-
deltetett.

S.-a.-Ujhely, 1888. évi szept. 5.

Matolai Etele, alispán.

S.-a.-Ujhely, 1888. szept. 23.

Megengedi t. szerkesztő úr, hogy a
stagnációról és respektive a vármegyei
élet halványulásáról szóljak*).

Arról a szomorú tényről, hogy erősen
fogyatkozik bennünk az alkotmányos jogok
gyakorlatának kedve.

Mintha kifáradtunk volna abban a
lázás munkában, amit a 40-es és 70-es évek
politikai küzdelmeiben kifejtettünk.

Vagy, mintha elöregedett, megszib-
badt idegekkel, tehetetlenül nézve az idők
folyását, elvesztette volna előtünk érdekét
a bíbor palástja és jogára-vesztett kis
királyság, a vármegyei autonómia, melyben
többé sem értelme, sem haszna, sem dicső-
sége nincs a szereplésnek.

A vármegye terme manapság már nem
iskolája a diplomatikus tanulmányoknak s
nem alkalmas hely politikai nézetek nyil-
vántására.

Ismétléseket senki sem akar hallani. Uj
eszmét alig lehetséges a vármegye gyűlésen
fölvetni, mert az új eszméket jó eleve lefog-
lalkják a lapok s pertraktálják száz alakban. A
szónoknak okvetlenül abba a kellemetlen
helyzetbe kell jutnia, hogy rémséges unal-
mat kifejező arcokat lásson maga előtt.

Tárgyalási vagy választási politikát sem
igen lehet már üzni a vármegye termében,
mert a kapacitáció tere mostanság a vidéki

* Halljuk a szép szót!

Szerk.

tárgyára nézve. Utóbbi tekintetben még a válto-
zatosság is kívánatos, sőt némely — kivált szel-
lemi — foglalkozásnál, nagyon is szükséges, ha-
csak a munkás kárát nem akarjuk.

A *rendes* foglalkozásnak rendkívül kedvező
hatása van az emberi test egyes szerveinek te-
vékenységére, vagyis működésére nézve. Ugyanis
fokozza az étvágyat, létesíti az egészséges alvást,
emeli a jó közérzetet és ily módon egyszersmind
az élettartósságának meghosszabbítására is szolgál.
De épp oly mértékben kedvezően és gyarapítólag
visszahat az ember szellemi és erkölcsi életére
is, föltéve, hogy a végzendő munka nem fölötté
nehéz, az egyén erőmértékét túlhaladó, és végre,
nem káros behatásokról környezet.

De bármintem legyen a munka, t. i. akár
szellemi, akár pedig erőtűvi vagyis testi munka,
minden körülmények közt bizonyos foku megerő-
tetéssel jár. Ezen körülmény azonban föltételezi
az anyagcsere élénkebb lefolyását, ez ismét a táplá-
ló anyagok nagyobb mennyiségű felvételét, mely
utóbbi végre, köztudomáslag a légzési folyama-
tot fokozza, illetve nagyobb légmennyiség felhasználásával
szakítatlanul össze van kötve. Ha tehát,
mint látjuk, a táplálkozás és légzés a foglalko-
zásnál oly fontos szerepet játszik, első sorban arra
kell ügyelnünk, minő élelmi szerekkel táplálkozunk,
második sorban minő levegőt szívunk be? Mi a táplá-
lkozást illeti, már e lap hasábjain más alkalom-
mal kifejtettük*) volt, hogy a széntartalmu táplá-
ló anyagokon kívül — minők (a legnevezeteseb-
bek) a zsírok és olajok, továbbá a keményítő
anyagok és a cukor — kivált a nitrogén tartalmu
anyagok azok — és ezek közt első helyen a hús,

*) Lásd a „Zemplén” f. é. 2-ik számát.

Szerk.

szalonok parkettje vagy a városi vendéglők
deszka pallója.

Szóval a vármegyei gyűlés ez idő szerint
csak arra látszik hivatva lenni, hogy három
hónapban egyszer lássunk egy diszmagyar
ruhát — a főispánon.

A vármegyei gyűlésnek sem rendes, sem
rendkívüli alakjai nincsenek.

Csupán *kényszerű* alakjai, akiknek mu-
száj végig hallgatni a hoszú referádákat,
amikről már ugyis tudomásuk volt.

Kik hallgatnak s kik tárgyalnak a
vármegyei gyűlésen?

A főispán, háta mögött a titkárával.
Az alispán, háta mögött a gyakorló-
jával.

A főjegyző, oldalán a jegyzői karral.
Az árvaszéki elnök az ülnökeivel.

A főügyész alügyészével.
Főszámvevő alszámvevőjével.

Csak a főszolgabírák nem hoznak ma-
gukkal asszisztenseket. Elég teher nekik a
restanciájuk, minek hordoznának más bajt is.

Konzekvencia ebből, amit úgy is rég
tudunk mindnyájan, hogy az ősi buzgóság,
az aktualitás az autonóm-kormányzatban
egyenlő a semmivel; hanem eltűnése az
élénkségnek, hanyatlása az érdeklődésnek,
ezek bőven nyilatkoznak.

És finis rei, de nem glória Dei, hogy
a vármegye lejártta magát, öreg lett, agya,
lába megszibbadt, rövid időn örökre elal-
szik, hogy helyet adjon a modern közigaz-
gatás rég óhajtott formájának a — centra-
lizációnak.

Ezt a dolgot ily gondolatmenettel igen
csinosan megszokták irni a szobákban s
a fővárosi lapok redakcióiban; ahol éppen
ugy megirnak egy levelet Tonkingból, mint
Bulgáriából és éppen úgy megintervolvják

mert a husnak egyik legfontosabb alkotó része a
fehérje; továbbá, ugyanezen okból: a tojás, tej
és sajt sat. melyek *alapját* teszik az egyes ember,
valamint a népek erejének és egészségének. Mert
azon emberek, kiknek nincsen elég húsup, vagy
sajtjuk, tejük, tojásuk, gabonájuk sat., kik *legfő-
képpen* csak széntartalmu eledellel (péld. burgonyá-
val, rizsszel) élnek, lassankint elgyengülnek, a *mun-
kát nem bírják*, sokat betegeskednek és *rövid éle-
tűek*; ellenben a jól táplálkozó emberek és népek
erősek, munkabírók, egészségesek és hoszu éle-
tűek (Fodor.)

Mi pedig a légzést, illetve a levegő minő-
ségét illeti, különbséget kell tenni oly munkák
közt, melyek szabad ég alatt, és olyanok közt,
melyek zárt vagy fedett helyen végeztenek. Ha
szabad ég alatt, akkor egészségben és nagyban kie-
léltető levegőről már kellőleg gondoskodva van;
ellenben zárt vagy fedett helyeken, a levegő többé-
kevésbé szennyezett és romlott — és pedig ré-
szint maguk a munkások hilehelése, részint pedig
kigőzögésük folytán, mely két körülmény, jó
mennyiségű szén-savat, többet mint nyugalomkor,
termel. Köztudomásu azonban, hogy oly légkör,
mely a szén-savból csak néhány századrészével is
többet tartalmaz, mint rendesen, az egészségre
nézve nemcsak kedvezőtlen, sőt idővel veszedel-
mes is lehet! Mert Pettenkofer szerint: »egészsé-
günkre nézve már oly légkör is ártalmas, mely-
nek szén-savtartalma több mint 1 promille! Ilyen-
kor az élelmi (oxygén) nem gyakorolhatja kellően
többé hatását; és a romlott levegő hatása,
csakhamar elárulja magát azáltal, hogy neheze-
ben veszünk léghetet, fáradtak vagyunk és fe-
jünk szédülni kezd. Ha ama rendellenesség ho-
szabb időn át tart, akkor közérzetünk lehangel-

Mai számunkhoz fél ív melléklet van csatolva.

a vörös szakálu párisi grófot, mint az afrikai négest, anélkül, hogy az íróasztal mellől fölkelne.

A napi lapoknak ez a szerkesztődése adja megfajtását annak a történetében halatlan esetnek, hogy egy nemzet erőnek erejével iparkodik elhárítani magától mind azt, ami rajta speciálisan nemzeti, ami arcának épp oly lényeges vonása, mint a hatalmas törzsi tölgynék az ó apró levelei.

Amit főntebb írtam a vármegyéről, az nem úgy van.

Az a konzekvencia, amit levontam belőle, hamis következtetés.

Az az elítélés amit unos-untalan hallani róla, nem egyéb oktalán divatnál.

A lapok belecsempögtették a vérünkbe, hogy a vármegye rossz, mert a vármegye megjégt.

Annyiszor elmondták fölöttem a rekvizitumot, hogy utóvégre is azt kellett hinnünk, meghalt. A leányzó addig vőnült, addig aludt, míg végre, Názárethi híjában, kénytelen volt csakugyan belátni, hogy ő nem él. Amit hall, az hallucináció, amit lát, vízió amit cselekszik, rugdulás egy kaviáros vacsora utáni álomban.

A most lezajlott gyűlésből azt a tapasztalatot meríthettük, hogy a vármegye nem a régi erő és kedvben ugyan, de *el és mozog*. A hírlapok s velük az emberek tévedtek. A diagnózis hamis.

A vármegyei rendszernek hivatása van: a parciais érdek, amit a centrumból nem lehet mindig és igen ritka esetben tisztán meglátni.

Ezt az érdeket szolgálja a vármegye. Tanúságot tett a múlt gyűlés arról, hogy a mikor szüksége van a m. bizottságra, az nem marad el.

Van választás, amikor kevesen jelennek meg; de mikor az a kérdés, milyen kezekbe tegyük a nemzetiségi végvidéknek közigazgatását: akkor erre a kérdésre tud *nyomatékos* feleletet adni.

És van a vármegyének gondolata is. A főispán megemlékezik elhunyt nagyfiáról a vármegyének s ime a szép gondolat másik szép gondolatot szül.

Ez a gondolat kiszakította kebelünk-ből a régi vágyat, hogy üres, kopott falát nagy termünknek azon nagyok arcképeivel díszítsük föl, akiket jogosan és büszkén vérünkben való véreink követelhetünk.

A Zombory Gedő eszméje jó földbe vetett és jó mag; remélünk kell tehát, hogy a decemberi gyűlésre magasra nő.

K. J.

tatik, kivált ha még hozzá ülő életmódot követünk vagy ha ama bajt (a nyomott kedélyállapot) tápláló ételek bővebb élvezete által akarjuk elhárítani. Innen ered a legtöbb „irodaember” és „szoba tudós” részint fako, részint puffadt külseje! A romlott levegőből eredt bajt csak úgy háríthatjuk el, ha kellő szellőztetésről gondoskodunk, mi által leghamarább friss vagy élvezhető levegőhöz juthatunk; mert valamennyi életföltétel közt egy sem oly fontos az ülő életmódra szorult emberre nézve, mint a jó levegő! Gyárban és műhelyben dolgozó munkások, hacsak nem mérges vagy maró anyagokkal foglalkoznak, dacára annak, hogy porral és mindenféle gőzökkel meg kell birkóznunk, mégis általán jobb színben vannak, mint a „tollragó” emberek; azon egyszerű oknál fogva — egyrészt, mert foglalkozás közben többet kell mozogniuk, másrészt pedig mivel aránylag mégis több élenyt lélegznek be, mint a zárt helyeken, a friss levegő iránt nagyon érzékeny (szellemi) dolgozók. Mindamellett azonban, füst, por és gőz a kézműves legnagyobb és kizárólagos ellenségei és némileg azok is maradnak ama szellőző készülékek dacára, melyek érdekében már eddigelé is sikeressn létesítettek.

Rendes foglalkozásról lévén szó, e helyütt az egészségnek még egy hatalmas ellenségéről akarunk megemlékezni, és ez az u. n. ülő életmód, melynek annyi irodai munkás, tudós és finomabb iparágak üzői, akarva nem akarva életfogytig rab-szolgái. Akik kényerüket *előrehajlott* testtel kénytelenítettek keresni, tudják meg, hogy ezen természetellenes testtartásnak az a következtetése, hogy a vér eloszlása az egyes szervekben, rendetlené válik; mely annál nagyobb, minél *hegyesebb* az a szöglet, melyet az emberi test ülés közben, illetve foglalkozáskor képez. Ennek folytán a vér meg-

Vármegyei ügyek.

Zemplénavármegye közönsége szeptemberi közgyűlését f. hó 18., 19., 20. és 21-ik napján tartotta, első és második napon a fő-, a harmadik és negyedik napon az alispán elnöklése alatt.

Főispán az igen szép számban egybesereglett bizottsági tagokat üdvözölve, mindenekelőtt ama szomorú kötelességet róta le, hogy megemlékezett vármegyénknek az utóbbi időben elhunyt két fiáról, *Trefort Ágoston* volt vall. s közokt. miniszterrel, kinek neve nemcsak hazánkban, de az egész művelt világon ösmert, aki valamint a tudomány terén első rendű helyet foglalt el hazánkban, úgy nem különben az oktatási téren nagy szabású alkotásokkal tette nevét halhatatlanná. A másik férfiú, *Vladár Kristóf*, szerényebb körben bár, de mint egyike a vármegye kiválóbb fiainak, valamint a 48 előtti időkben a szabadelvűség zászlaja alatt küzdött, úgy nem különben azon szomorú idősorokban, amikor a kényuralom érezte zsarnoki hatalmát, s midőn minden élet, ugyszólván a gazdasági egyesületekben összpontosult, a vármegyei gazdák között a nagybirtokosok sorában állt és tevékenységével kivívta azon kitüntető elismerést, hogy mint a gazdasági egyesület alelnöke a gazdák élén a közérdekben fáradozott; felkeri a vármegyét, hogy ezen férfiak emléke, hozzájuk méltóan, jegyzőkönyvben megörökíttessék. Ezen előterjesztés egyben helyeseltetvén, elfogadtatott s jegyzőkönyvbe vétetni rendeltetett. Miről *Trefort Ágoston* volt m. kir. vall. s közokt. miniszternek és *Vladár Kristófnak* hátra hagyott családtagjai jknyvi határozattal értesítettnek. (*Viczmány Ödön*, főjegyző.)

Ezt követően elnökölő főispán az adminisztráció ellenőrzése körül szerzett újabb tapasztalatiról szólván, nyomatékosan jelenté ki, hogy egy a középpontban, mint a vidéken csak örvendetes állapotokat észlelt. A főérdem az ez irányban való haladás körül a vármegye közönsége. A hatalom, mely a főispáni kézben ez örvendetes állapotoknak lételet adott: a nagy közönség támogatása — amiért is őszinte köszönetét nyilvánítja. (*Eljenzés*.)

Az utak állapotairól szólván, beösméri, hogy az ideáltól (minden portához kőből épült ut vezetessen) még messze vagyunk, de ezen a téren is igen sok haladás történt s a javulás minden irányban látható. Nagy tisztelője a sajtószabadságnak, de aggodalom fogja el lelkét, mikor látja, hogy e szép szabadság mily könnyen fajul rut szabadsággá, mikor egyesek részéről a vármegye ez irányban való mulasztással nyilvánosan vádolatik. Azután a deregnyei ut és hid állapotára reflektálva, kemény bírálatot mondott *Deregnyő* község képviselő testületéről, mely a vármegye által hozott s a községi közmunkára vonatkozó határozatokat tisztelettel félretette. Gondja lesz reá, végső szükség esetében a leghathatósabb eszköz alkalmazásával is, hogy a vármegye intenciójának a közforgalmi vonalak minden pontján a legteljesebb érvény szerzettessék.

Végül örömmel jelentvén, hogy közbenjárása következtében 15,000 fnyi segítség érkezett a m. kir. belügyminisztériumtól árvízkarosultjaink javára — magát a bizottsági tagok kegyességébe s baráti jó szívébe ajánlotta. (*Lelkes eljenzés*.)

E főispáni megnyitó beszéd után *Zombory Gedő* biz. tag hazafias tüzzel indítványozta, hogy

törődik egyes szervekben, a légző mozgások szabálytalanokká válnak és ezeket aztán követi több kisebb-nagyobb baj, kivált az alhasi zsigerekben, nevezetesen a májban, melynek egyetemes eredménye rendszeren a hipokondria szokott lenni. Ha ama foglalkozás szabta bajon semmikép nem segíthetünk, például azáltal, hogy állva munkálkodjunk, ekkor legalább arra törekedjünk, hogy testünk — hajlaskor — minél *tompább* szögletet képezzen és munkánk befejeztével, rögtön kitaró mozgás által a megzavart egyensúlyt hozzuk helyre.

Végre meg kell jegyeznünk, hogy ama felosztást, mely szerint a munkálkodókat két nagy csoportra oszthatjuk: szellemi munkásokra, és erömiuvi vagyis testi munkásokra, — Erismannel együtt — nem helyeseltetjük; mert tényleg több foglalkozásmód mellett, mint péld. az orvosi, tehnikai és színészeti mellett, jelentékeny testi erőfeszítés is járul a szellemi munkához; valamint hasonlóképp téves ama nézet, hogy a szellemi munka csakis a fejet veszi igénybe, a szervezet többi részét azonban nem! Ellenkezöleg; a szellemi munka az egész idegrendszer veszi igénybe, melynek, köztudomásulag, a fejben levő agy az egyik nagy központját képezi és e szerint az egész szervezetet is. Szerfeletti szellemi munkálkodás tehát, tapasztalatilag, a legsúlyosabb következményeket vonhatja maga után, kivált makacs álmatlanságot és étvágytalanságot, melyeknek nem ritkán komolyabb emésztési zavarok, sőt az egész szervezet megbomlása, lehetnek következményei.

Ez okból, ha valahol és valakinek, a szellemi téren munkálkodónak szolgáljon intésül: „est modus in rebus”; és a vegyes foglalkozás, vagy valami kézi munkával felváltva, egyedül követendő elvül!

tanácskozi nagytermünk a nemzeti öntudatban megdicsőült nagyjainknak, egyszersmind Zemplénavármegye szülöttjeinek, olajfestésű arcképeivel díszíttessék föl. Indítványozó hazafias kérelmének írásban való benyújtására utasítottván: következő a szinai j. megüresedett főszolgabírói székeknek választás utján való betöltése.

Ez alomásra hárman pályáztak. A szolgálati érdemre való tekintettel pályázók ily sorrendben kandidáltak: *Mándy István* homonnai-, *Urbán Ferenc* ujhelyi- és *Kossuth Elek* varannai járási tb. főszolgabírák. A szavazás eredménye az lett, hogy *Kossuth* kapott 100-, *Urbán* 60-, *Mándy* 57 szavazatot. Tehát a szinai járás főszolgabírájává megválasztott *Kossuth Elek*. Az ekként megüresedett szolgabírói állomásra közfelkiáltással *Atányi Főzsef*, árvászeki tb. jegyző lett megválasztva. A választási eredmény kihirdetése után elnök jelentette, hogy főispáni jogánál fogva *Lantos Főzsef*, tokaji járási közíg. gyakorlót tiszteletbeli szolgabíróvá, *Éva Ödön*, vármegyei pénztáriapidijast tiszteletbeli ellenőrré nevezte ki. Megválasztott s kinevezett tisztviselők hivatali esküjüket a vármegye színe előtt letévén, a közönség részéről éljenzéssel üdvözöltettek.

(Folyt. köv.)

A vármegyei árvízkarosultak javára érkezett 15,000 ft járásonként a következő arányban lett szétosztva: Tokajba küldetett 7,100 ft, Ujhelybe 6000 ft, Bodrodközre 1,200 ft, Gálszécsbe 200 ft, N. Mihályba 500 ft. A községenkénti szétosztás arányáról lapunk zártáig az ujhelyi főszolgabírótól nyertünk tudósítást, mely szerint a 6000 ftból *Zemplén* község 250 ft., *Szölöske* 150 ft., *Borsi* 500 ft., *V. Árdó* 1000 ft., *S. Patak* 1,500 ft., *Petráhó* 2,600 fnyi segedelemben részesült. *Garany* és *Szürnyeg* közsegiségére szorult árvízkarosultjai a „Jó sziv” egyesülettől nyert könyöradományból annak idején 6000 fnyi segedelmet kapván a jelenlegi kiosztás alkalmával figyelmen kívül hagyandók voltak.

Hirek a nagyvilágból.

Afganisztánban — forradalom tört ki. *Abduramán* emir ellen *Izzák* nevű kánja fellázadt. A lázadó hadsereg 30,000 főnyi, az emir 50,000 ember fölött rendelkezik. A döntő utközetet minden órában várják.

Nacsevics oláh pénzügyminiszterre Ruszcukban, bizonyos *Kisszelov* nevezetű oláh revorverből hatszor reá lött. A miniszter csak igen jelenték-telen sérülést szenvedett.

A kivénült *Bismarck*, német lapok híresztelése szerint, a külügyek vezetésétől véglegesen visszalépni szándékozik.

Kancellárok találkozása. *Kálnoky* gf. Ausztria-Magyarország külügyministere ma egy hete meglátogatta *Bismarck* hg.-et Friedrichsruheban s négy napig mulatott kitünő kollégájánál. Orosz lapok szeretik hinni, hogy a magas államférfiak Bulgária sorsa felett tanakodtak, sőt hogy az új fejedelem személyében is megállapodtak.

Hirek az országból.

Öfelsége a király, az idei hadgyakorlatokon is kitünő figyelemre érdemesítette a m. kir. honvédségét. A honvédsapatok méltán büszkék lehetnek a legfőbb hadur dicséretére.

Öfelsége a király jelenleg gödöllei kastélyában tartózkodik, ahonnan e hó vége felé Bécsbe utazik *II. Vilmos* német császár fogadására.

Tisza Kálmán — *Strossmayer*ről. Pápan, a dunántuli ev. ref. egyházkerület által rendezett diszebeden miniszterelnökünk pohárköszöntőt mondott, mely alkalommal a belovári esetről így nyilatkozott: „A megérdemelt horvátországi hideg zuhany forrása ama jó sziv, mely mindig hasáék érdeke és az alkotmány szentsége által veséreltetik. Engedje a magyarok istene, hogy nemes szíve minél későbbben szünjék meg dobogni. *Éljen a király!*”

A király öcscse, *Károly-Lajos* főherceg, Sinajából, a román királyi pár látogatásáról, haza felé jöve, megállapodott Brassóban és Szolnokon s fogadta a tisztelegő küldöttségeket. Kellemes meglepetés volt hallani, mikor a küldöttségekkel *csakis magyarul* társalgott. A brassói szász atyafiak irulva-pirulva vallották be előtte, hogy ők bizony édes-keveset értenek magyarul.

Recsky András, a tiszta eszlári bünperből ösmertes csendbiztos, saját kezével véget vetett életének. Negyvenhat esztendőös volt.

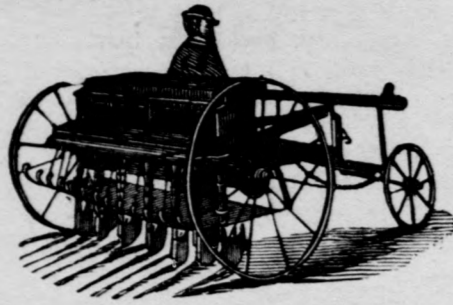
Doda-Traján, az ösmert oláh nemzetiségi tulzó, f. hó 17-én állott bírái-, az aradi sajtóbíró-ság esküdtiséke előtt. Az „oláh-Boulanger” karánsebesi választóihoz intézett nyilt levelében azt írta, hogy a magyarok fondorkodása és mesterkedése a román nép nemzeti becsületét kockáztatja... nagy és farsztó harcra készülünk stb. Nemzetiségi izgatás vétsége miatt *Doda-Traján*, Dákóromániának nagy álmódója, két évi államfogházra és 1000 ft pénzbüntetésre ítéltetett.

Folytatás a mellékletben.

FLEISCHER és TÁRSA

gépgyára és vasöntődéje KASSÁN, eperjesi-ut 6. szám.

Ajánlja a t. gazdaközönségnek a legújabb tapasztalatok szemmel-tartásával czélszerűen s gondosan gyártott jóhírnevű gépeit, nevezetesen:

Sorvető-gépeket.
Szórvető gépeket.
Ekéket. — Boronákat.
Hengereket. — Lókapákat.
Tengeri morzsolókat.
Olajsajtókat és olajmag-pörkölőket.
Borsajtókat és szőlőzúzókat.

továbbá mindennemű szivattyukat, gőzgépeket és gőzkazánokat. Szeszgyárberendezéseket.

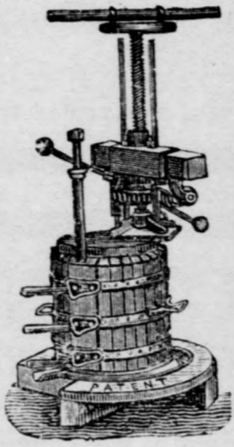
Gépeink, eszközeink- és egyéb gyártmányainkat készletben tartjuk gyárunkban, bizományi raktárt pedig:

BEHYNA TESTVÉR uraknál S.-a.-Ujhely

4-6

Gazdasági gépeink képes-, valamint öntődének gyártmányai árjegyzékét kívánatra ingyen és bérmentve küldjük.

Felhívás a hölgyekhez!

Dr. Plausitz egészségügyi tanácsos urnak sikerült az orvostudomány és vegyészeti segélyével egy arcbőr-finomító kenőcsöt feltalálni, melyet **Quirini Alajos** gyógyszerész ur, hites törv.-szeki vegyész a m. k. kormánytól nyert szabadalom alapján állít elő.

Ezen kenőcs tulajdonsága, hogy öregebb hölgyeknél az arcráncok elsimítása által, egészséges, üde és finom arcbőrt s így ifjabb kinézetet idéz elő. Ifjabb hölgyek arcbőrének szépségét és üdeségét rövid idő alatt hatványozza oly módon, hogy ezen tulajdonok fokozott mérvben késő évekig megmaradnak. Továbbá felülmulhatlanul bizonyult mindennemű arcfoltok, szeplők és apró kelések ellen; mely hiányokat rövid használat után nem-csak eltüntet, hanem az arcbőr finomságát és üdeségét is helyreállítja. — Az arcbőr rég elvesztett üdeségének az arcfestés káros hatásainak és a bőr mindennemű tisztáltságainak eltávolítására egyedüli biztos hatással bír. Jó szolgálatokat tesz továbbá a kéz bőr puhítására és finomítására ézve.

Főraktár egész Magyarország részére: **Budapest, Quirini Alajos** ujjvilág-utca 2. szám.

Árak: 1 nagy tégely Dr. Plausitz-féle kéz- és arckenőcs 80 kr., 1/2 tégely 50 kr., 1 üveg arcmosóvíz 1 ft., 1/4 doboz rizspor fehér vagy rózsaszínű 40 kr., 1/2 doboz 60 kr., 1 egész doboz 1 ft 10 kr., mind Dr. Plausitz találmánya. Minden tégelyhez egy használati utasítás jár. Figyelmeztetem a t. közönséget, hogy csakis az tekintendő Dr. Plausitz-féle kenőcsnek, a melynek tégelyén „**Quirini Alajos gyógyszerész**” felirat bevésvé van.

Kapható a következő gyógyszerészeknél: Arad: Ring L., Alba: Riegel B., Agram: Pessics J., Békés-Gyula: Vinkler F., Brassó: Kugler E., Debrecen: Mihálovits J., Eszék: Dijenes J., Eperjes: Schmidt K., Kolozsvár: Dr. Hinz Gy., Kassán: Mégai G., Kecskemét: Katona Zs. Komárom: Schmidthauer A., Lugos: Wörtes L., Miskolc: Ujházi K., N.-Várad: Bleyer K., N.-Becskekerek: Menzer L., Pozsony: Scholz R., Pécs: Göbl K., Pancsova: Bauer F., Szeged: Barcsai K., Szolnok: Adler M., Szabadka: Joó K., Temesvár: Albert és Klausman.

4-10

JAKOBOVICS ARMIN

az első zempléni megyei honi bútortermék tulajdonosa

Sátoralja-Ujhelyt, főtér (Matyasovszky-féle ház)

ajánlja a magas uraságoknak és a n. é. közönségnek, akik bútort vásárolni szándékoznak és jutányos árak mellett lelkiismeretes kiszolgáltatásban akarnak részesülni, 5 teremben nagy-szerűen berendezett

bútorgyári telepét

meglátogatni és a legcsekélyebb vásárlásnál is meggyőződést szerezni, hogy minden versenyt fölülmúló olcsó árak mellett szilárd gyártmányt korszerű, izléses kivitelben csakis

Sátoralja-Ujhelyben, ilyenmü egyedül létező

BUTOR TERMEIMBEN

szerezhetik be. Elsőrendű szakiparosaim közreműködésével azon kellemeshelyzetben vagyok, hogy nálam mindennemű kitünő asztalos- és kárpitos-bútorok, valamint fantasie- és dísz-bútor s legegységesebben teljesen felszerelt urasági szalon-, boudoir, ebédlő- és fogadóterem részére a most divatozó fanemekben és a legújabb alakban; nemkülönben szalagarnitúrák különféle szövetekkel, díszesen kárpitozva, meglepő választékban és oly különböző jutányos árak mellett készletben találhatók, hogy bevásárlását mindenki igényeinek megfelelően teljes megelégedésére a legolcsóbb gyári árban szerezheti be.

Továbbá ajánlom még dúsán felszerelt tükör- és képraktamat, valamint minden nagyságu érczútánzatu- (imitáció) és ásványkoporsóimat, melyek oly rendkívüli olcsók, hogy csak annyiba kerülnek, mint egy fakoporsó.

A n. é. közönség becses pártfogását és számos látogatást kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Jakobovics Armin.

5-12

A KASSAI-LAJOS-FORRÁS

szénsavdus-kénes ásványvize kitünő üdítő és egészségfentartó italul szolgál. Szétküldési főtélep Kassán: ifj. **Novelly Sándor** urnál. Kizárólagos raktár S.-a. Ujhelyben: **Szentgyörgyi Vilmos** urnál.

12-20

A fürdő gondnokság.

Bükk-makk.

A pethő-szinyei, a.-kemencei és bacskói uradalmi erdőkben ez idén bőven termelt egészséges bükkmakk **f. évi szeptember hó 23-án d. e. 10 órakor** Pethő-Szinyén árverés útján elfog adadni.

Ezen bükkmakkon legalább 1500 db. nagy sertés kihizlalható.

Gróf Forgách Sándor

főerdészeti hivatala.

4412/888. vgh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alólírott kik. végrehajtó az 1881-ik évi LX. törvényzikk 102-ik §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a s.-a.-ujhelyi kir. törvényzék 9388/1884. sz. végzése által Plattner János György bécsi lakos javára Kohn Ignác volt s.-a.-ujhelyi lakos ellen 3000 ft. tőke, ennek különböző időtől számítandó 6% kamatai és eddig összesen 21 ft 30 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás alkalmával bíróság 1885. február 20-án lefoglalt és 2000 ft-ra becsült gazet-féle ócska gözmozdonyból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladatik.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbírósi 4412. számú kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis S.-a.-Ujhely városába udvarán leendő eszközökre 1888. év október hó 8-ik napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik, és ahoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatalnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi 60. t. c., 107. §. értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatik fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára azonnal készpénzben lesz kifizetendő. Végül felhívatom mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez tartanak jogot, elsőlegi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt S.-a.-Ujhelyt, 1888. évi szeptember hé 20.

Gosztonyi Alajos,
kir. bír. végrehajtó.

Sirkövekre feliratok vésése és aranyozása

SIR-EMLEK-KÖVEK NAGY RAKTÁRA.

BURGER ADOLFNÁL

S.-A.-UJHELYT

Főutcán, a „Vörös ökör” vendéglő épületében.

MINDEN IDŐBEN

nagy választékban tartok s kívánatra felállítok

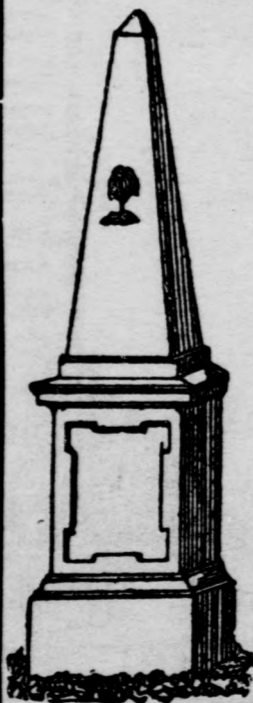
POROSZ SZÜRKE MÁRVÁNY,
VÖRÖS MÁRVÁNY
és homokkő sirkövet.

Tisztelettel

BURGER ADOLF
vállalkozó.

15-

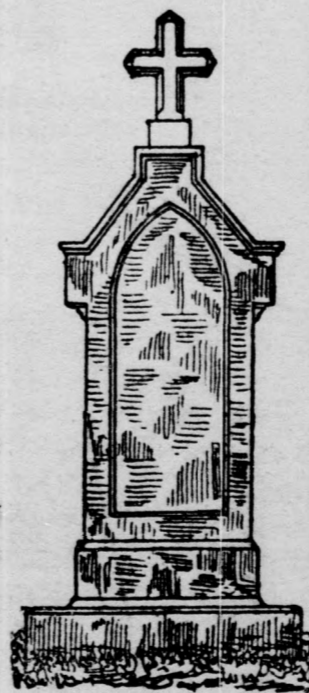
Sirkövek újabb tervezése

Sürgőnczim:
Burger Adolf S.-a.-Ujhely.

Kívánatra képes árjegyzék megtekintésül bérmentve küldetik.

Jutányos áron készítenek.

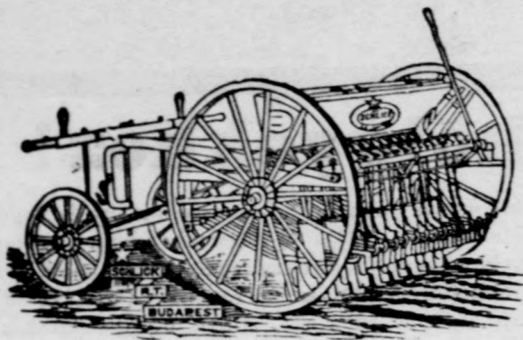

Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részv.-társaság

GYÁR és IGAZGATÓSÁG:
VI. külső váczit 1696/99.

BUDAPEST,

VÁROSI IRODA és RAKTÁR:
VI. váczit körút 57.

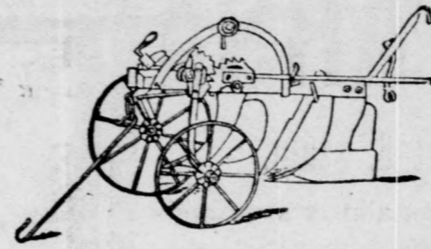

Schlick-féle szab. „Triumph“ és „Haladás“ sorvető-gépek.

Szóróvető gépek.

Schlick-féle szab. két és háromvasu ekék,

Schlick-féle szab. Rayol-ekék,

Schlick- és Vidats-féle eredeti egy vasu ekék és talajművelő-

eszközök, boronák és rögtörő hengerek,

Szecsavágók, répavágók, répazúzó, tengeri morzsolók, csöves tengeri daralók.

Gőz- és járgánycséplő készülékek, gabonatisztító rosták, őrlőmalmok stb.

Az összes ekék tartalékreszei készletben tartanak. — Előnyös fizetési feltételek. — Legolcsóbb árak.

Árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

JEGYZET

Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink becses tudomására hozni, hogy noha a VI. váczit-körút 57. sz. a. lévő irodánk legnagyobb részét a külső váczit uton lévő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal az eddigi irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint hogy ugyanott építési cikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk.

Kiváló tisztelettel

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár részvénytársaság igazgatósága.

4-6

5477/1888. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az eperjesi 5641/77. p. rendelő és a s.-a.-ujhelyi kir. jbiróság 5477/1888. kiküldött végzése által özv. Antony sz. Steller Florentin eperjesi lakosok ellen 1500 frt tőke, ennek 1886. év december hó 31. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 66 frt 48 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 1888. jul. 24-én foglalt és 301 frtra becsült életnemű, ló, lovaszszék, szőrő rosta, imaszék és tehénből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a s.-a.-ujhelyi kir. járásbirósági 5477. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis Magyar-Jesztreb községben leendő eszközökre 1888-ik évi október hó 5-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881-ik évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez taranak jogot, a menyinyben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási egyzkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt S.-a.-Ujhely, 1888. évi szept. hó 20-án.

Gosztonyi Alajos,
kir. bir. végrehajtó.

Tk. 2401/1888. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. jbság, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Steler Róza tállyai lakos végrehajtónak, Föcs József, ugys mint Föcs Bertalan, István, Béla és Lajos t. és t. gyámja és Föcs Rudolf tállyai lakos végrehajtást szenvedő elleni 181 frt 86 kr. tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. jbság területén lévő Tállya n. község határában fekvő a tállyai 194. sz. tjkvben 2300 hr. sz. a. Föcs Rudolf, Lajos, Béla, továbbá kisk. Föcs István és Bertalan tulajdonú felvett 1/6 részbeni birtokilletőségükre 130 frt becs- és kikiáltási árban, továbbá a tállyai 308. sz. tjkvben (504-505.) hr. és 184. öi. számú ingatlanból nevezettek 1/6 részbeni birtokilletőségére 664 frt becs- és kikiáltási árban, végül az ugyanazon sz. tjkvben foglalt 1503/a hr. sz. ingatlanból szintén nevezettek 1/6 részbeni birtokilletőségére 324 frt becs- és kiáltási árban az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888. évi október hó 10-ik napjának d. e. 10 órája Tállya n. község házához tüztetik ki s az ingatlanok a kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 13 forint, 66 frt 40 krt és 32 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. évi LX. törv. cikk 42-ik §-ban jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi novemb. hó 1. 3333. sz. a. kelt igazságügy minisz. rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, a vagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Szerencsen a kir. jbiróság, mint tkvi hatóságnál, 1888. évi július 7.

Kiss György, kir. aljárás bíró.

Tk. 2900. 1888. sz.

Árverési hirdetményi kivonat.

A szerencsi kir. jbiróság, mint tkvi hatóság közhírré teszi, hogy Csencs József alapvégrehajtó és Kovács Ferencz csatlakozó végrehajtóknak Hegedüs Gábor tállyai lakos végrehajtást szenvedő elleni 100 frt, illetve 50 frt tőkekövetelés és jár. iránti végrehajtási ügyében a szerencsi kir. jbiróság területén lévő s Tállya község határában fekvő a tállyai 172. sz. tjkvben foglalt 1/2-ed részben az adós Hegedüs Gábor és 1/2-ed részben a nem adós Hegedüs Gáborné szül. Bán Klára tulajdonú 275. hr., 36. öi. sz. a. felvett ház és udvar ingatlanára az 1881. évi LX. t. cz. 156. §-a alapján egészben 400 frt becs- és kikiáltási árban az árverést ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888-ik évi október hó 3-ik napján délelőtti 10 órakor Tállya község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át, vagyis 40 forintot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított s az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt a kir. jbság, mint telekkönyvi hatóságnál, Szerencsen, 1888. évi aug. hó 23-án.

Füleky, kir. albiró.

Tk. 1803. sz.

1888.

Arverési hirdetményi kivonat.

A gálszécsi kir. járásbiróság mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Ecsedy László gyöngyösi lakos végrehajtónak, Siket György és neje szül. Hornyák Anna végrehajtást szenvedők elleni 800 frt tőkekövetelés és járulékai iránti végrehajtási ügyében a s.-a.-ujhelyi kir. törvényszék és a gálszécsi kir. jbiróság területén lévő Egres községben fekvő az egresi 64. sz. tjkvben A. I. 1-3. sorsz. a. felvett ingatlanokból Siket Györgyöt és nejét szül. Hornyák Annát illető birtokjuttalakra az árverést 474 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1888-ik évi október hó 2-ik napján d. e. 10 órakor Egres községe bírása házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 47 frt 40 krt készpénzben, vagy az 1881. LX. törvényzcikk 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügy-ministeri rendelet 8-ik §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Gálszécsen, a kir. járásbiróság mint tkvi hatóságnál 1888. évi július hó 20-ik napján.

Görgey, kir. jbiró.

FAIRBANKS-MÉRLEGEK

az egész világon a legkötelesebbnek elismert mérleg-szerkezetek.

A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, rendkívül érzékenyek és tolosulylyal vannak ellátva.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva az összes világkiállításokon az első díjat nyert legkiválóbb mérlegek.

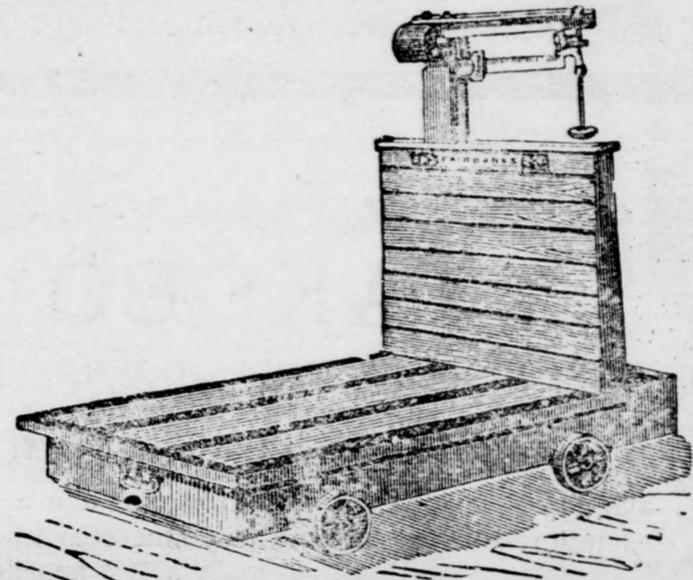
A jutányos árakban — melyek súlyokkal számított tizedes mérlegek áruinál nem magasabbak — a hitelesítés, csomagolás és vasutrá való feladás költségei befoglaltnak. Gazdasági szekér- és zsák-mérlegeink, valamint marhamérlegeink a legkedveltebb mérleg-szerkezetek.

Gyártásunk állami felügyelet alatt áll.

Czim: Oszt.-magyar Fairbanks-társaság mérleg- és gépgyára John Block vezérigazgató 22-24

BUDAPEST. Andrassy-ut 23.

Árjegyzékkel és felvilágosítással szolgál a központi iroda. Gyár: Ujpest — K.-Megyer.

Legjobb asztali- és üdítő-ital.

Hazánk legkedveltebb

savanyuvize

A MOHAI **ÁGNES** FORRÁS,

mely nemcsak a polgári körökben kedvelt, de utat tört magának a felsőbb és legfelsőbb körökben is.

Ő felsége József főherg. és ő felsége Milán szerb király

— asztalán rendes itallal szolgál. —

Konstantinápolyban, Alexandriában, legközelebb Fiumében is ép úgy mint hazánkban általánosan a kolera megbetegedés ellen praeservatív gyógyszernek bizonyult. — Mindazon tisztelt fogyasztóknak, kik ezen ásványvizet akár borral, gyógy-célokra, vagy tisztán mint asztalvizet előszeretettel használják, kérjük azt rövidítve

ÁGNES.

forrás néven kiszolgáltató. — A nagyérdemű közönségnek ásványvizünket szives jóindulattal ajánlván, maradtunk teljes tisztelettel az ÁGNES-forrás kutkezelősége Mohán.

Friss töltésben az ország minden gyógyszerárában, fűszerkereskedésében és vendéglőjében kapható.

Országos főraktár

ÉDESKUTY L.

m. kir. és szerb kir. udvari ásványviz-szállítónál
BUDAPESTEN, Erzsébet-tér 7. sz.

Borral használva kiterjedt kedvezésnek örvend.

Raktár Sátoralja-Ujhelyt: Behyna testvérek és Szentgyörgyi Vilmos urak kereskedéseikben.

Kiváló szolgálatot tesz az emésztési zavaroknál.

Az évi elszállítás 2,000,000 palack.

Trefort utódjává a „Bud. Corr.“ hire szerint **gf. Csáky Albin**, Szepes vármegye főispánja, főszalmester neveztetett ki. Az új közokt. minister f. évi ápr. 19 én töltötte be életkorának 47-ik évét.

Különfélék.

(Emlékeztetjük) t. olvasóinkat, hogy ma d. e. 11-kor a vereskereszt-egyesület s. a. -ujhelyi választmánya, d. u. 3 órakor pedig az árvasegítő és jótékonsági egyesület választmánya a vármegye-háza nagytermében tanácskoznai fognak.

(A női házi ipartterjesztő egyesület) a vármegye-háza nagytermében f. hó 16-án tartotta közgyűlését, melyen a számadások átvizsgálása s. illetve a jövedelem egybevetése után kimondatott, hogy az egyesület további 3 évre is fentartja az iskolát. Erre következett a titkár s. 40 tagból álló női bizottság megválasztása, valamint több sürgős ügy elintézése. A közgyűlésnek részletesebb s. a nagyközönséget is minden esetre érdeklő lefolyásáról jövő számunkban teljes részletességgel fogunk referálni.

(Kinevezés.) A varannai járási szolgabírául megválasztott **Atányi József** helyére vármegyei tisztügyi irnokká a főispán **Várady Sándor** ügyv. jelöltet nevezte ki.

(Az egyiptomi szembetegség) ijesztő mértékben terjed. A városi és járási orvos e héten Ujhely városnak minden elemi iskolájában vizitelt s. ottan a gyermekek szemeit tüzetesen megvizsgálták. A gyerekek veszedelmes és ragadós szembetegségben szenvedőket orvosi ápolás alá helyezték. Ellátogattak a gimnáziumba is és tapasztalták, hogy egy két nebulón a fenyegető baj már annyira erőtvett, hogy őket az iskolától való távollamaradásra kellett utasítani. Ez alkalomból felhívjuk a vidéki iskola-felügyelőségek, gondnokságok és iskolaszékek figyelmét, hogy az ellenőrzésükre bízott iskola-népségnek hasonló irányban való vizsgálat alá vonásáról idejekorán s. kellő éberséggel gondoskodjanak!

(Városi ügyek) S. a. -Ujhely város képviselő-testületének folyó hó 14-én tartott közgyűlésében az érdekesebb tárgyak e következők voltak: a vármegyei kaszinó kérvénye következtében a bér-szerződés megkötése iránt a város ügyésze utasított; az olvasó-terem kiparkettirozása elrendeltetett és az épület előtti balkón kijavitása iránt bemutatott terv és költségvetés véleményes előterjesztés vegett a gazdasági bizottságnak kiadatott. A kövezési munkálatok körül felmerült nehézségek elhárítása tekintetéből a város ügyésze a bérlő ellen alkalmazandó kényszereszközök minőségére vonatkozó jelentésének beadására utasított. A helybeli női házi-ipar iskola részére három évi idő folyásra 100 ftt évi segedelem és 4 öl tuzifa szavaztatott meg. A baksi gát ügyében **Haber Gyula** vállalkozó óvadékpénzének kiadása tárgyában kelt hatósági intézkedés azon megokolása ellen, hogy **Szentgyörgyi Dezső** a kérdéses gát építésénél felügyelőként a város részéről alkalmaztatott volna a képviselő-testület részéről óvás emeltetett. Olvasztatott a városi közegészségügyi bizottságnak a hullaház felállítására tárgyában kelt abbéli véleménye jelentése, hogy miután a közös temető létesítése küszöbön áll, a hullaház annak idején a közös temetőben állíttassék fel; a bizottság jelentése elfogadtatván, határozati erőre emeltetett.

(A k. helmecezi égettek javára) vármegyénk alispáni hivatala utján 300 ftnyi segedelmet küldött a m. kir. belügyminister.

(Szinházi tudósítás.) **Halmay Imre** szinigazgató S. a. -Ujhelybe már megérkezett az előleges intézkedések megtétele végett. A tagok szerződési feltételükhöz hiven 28-ára adtak „légyott“-ot, s. így az előadások okt. 1-én vagy 2-án kezdődnek meg a „Nap és Hold“ vagy talán „Czigánybáró“ operettel. E hirrel kapcsolatban csak dicsőrevel emlékezhetünk meg a hivatásos új igazgatónak abbéli elhatározásáról: hogy a szegényebb néposztálynak s. alkalmat nyújt a színelőadások látogatására s. azok nemesítő hatásának élvezhetőségére. **Halmay igazgató** hetenkint egyszer u. n. népelőadásokat szándékozik rendezni *felére leszállított helyárrakkal*, előadván a régi jobb népszínműveket „Csikós“-t „Szökött Katona“-t stb. A szép törekvésű igazgatót és társulatát melegen ajánljuk műpártoló közönségünk ügyszeretetébe.

(A kir. helmecezi tűzvész.) Levelezünk írja, hogy a tűzvész, mely Kir. Helmecezen folyó hó 14-én pusztított, iszonyu nyomokat hagyott maga után; a városnak mintegy ötödrésze (déli oldal) valóságilag romokban hever. A tűz d. u. 1 órakor ütött ki s. háromnegyed óra alatt megemésztett mindent, mit utjában talált; az óriás szélvészben a mentésre még csak gondolni sem lehetett. Különben is Kir. Helmecezi tűzrendőri szempontból végtelenül siralmas helyzetben van. Nincs itt semmi, aminek lenni kellene. Szép tett volt a vékei új birtokos, **Schreiber Izidor**, hogy a tűz keletkezése után alig egy óra múlva megjelent egy fecskendővel a helyszínén, s. az oltásnál tevékenyen közreműködött. A lángok áldozata lett

27 belsőség a lakóházzal, melléképületekkel s. élet- és takarmányféllel, még házi állatok is veszték oda s. valóban szerencsének mondható, hogy emberélet nem esett áldozatul. Egy házban kiterítve feküdt egy halott, fölötte égett a fedél, szerencsére azonban a padlás be nem égett. A szerencsétlenül járt lakosok: nelyzete kétségbejött; a nyomor leírhatatlan. Van olyan család, melynek betevő falatja sem maradt. Az épületek jobbra biztosítva voltak, mégis a fedezetlen kár, hiteles számítás szerint, tíz-tizenegyszer forint; s. a hajlék nélkül maradt családok száma körülbelül 50. A megégették idáig 300 ft segélyben részesültek. „Quid hoc ad tantam sitim!“ Valóban ily óriási katasztrófa után az emberbaráti szeretethez kell apellálni. Száz módja van annak, hogy a szenvedők könyvét felszárítsuk. A jótékonyág angyalai a nők. Csapások idején ők hallják meg leghamarabb a zokogást, ők értik meg leghamarabb az esdő szót. Vármegyénk számtalan községét látogatták az idén a tűzvészek; minden oldalról segítség után tárnulnak ki a reszkető kezek. Meg vagyunk róla győződve, hogy a s. a. -ujhelyi nemes szívű hölgyek fogják tudni teendőiket. De a könyörödményt sem szégyen ilyenkor elfogadni. A kinek módjában van: ne vonja meg fillérért a csapással sújtottaktól. A nyomor nagy. A ki gyorsan ad, kétszer ad. Szerkesztőségünk az adományok közvetítésére teljes készséggel vállalkozik. Adja Isten, hogy e pár szónak kellő eredménye legyen!

(A „Zemplén“ fekete táblája) A tornacsarnokhoz vezető Ronygyva-hidnak egyik palloja réges régen már annyira kikopott, hogy a szórakozottabb sétálók ottan ki vannak téve a lábtorés veszedelmének. — A Rákóczi-utcán, **Koleszár M.** esztergályos előtt, a fedett csatorna mellett mély gödör tátong. Csakugyan, csodálatos dolog, hogy mindezeket a tisztelt városi főbíró ur a maga négy szemével nem látja. — A zsólyomkai kőbányában az a divat kezd lábra kapni (régén ugy történik az már! Szerk.), hogy a hordónagyságu köveket a hegyoldalán alá hengerítik, az ottan járó-kelöket óvja az isten, mert az, a kinek a közbátorlét felett kellene örködni — az bizony isten nem óvja.

(Szüret tengeri-korék között.) Ez alatt a cím alatt rendezett az első magyar gácsországi vonalon a „második nyom“ lerakását teljesítő **Gregersen G. építkezési vállalat** f. hó 16-án, a terebesi vasuti állomáson pompás mulatságot, mely minden várakozást felül muló volt. A meghívott s. megjelent vendégek száma közel járt a 100 hoz. A mulatság színtere sok eredetiségre és eleganciára vallott. Ugyanis az állomás udvarán, a meghívottak számának megfelelőleg, egy tág tér tánchelynek volt berendezve. A tágas térség természetesen kerítését festői szép szőlőfürtökkel feldíszített tengeri-korék képezték, köztük nemzeti színű oszlopokon vasuti lámpák, színes és kecsesen himbálódzó lampionok és egyéb tetszetős csecebecsék szolgáltak ékességül. A kideszkázott táncrét bejárata nemzeti lobogókkal volt dekorálva s. homlokzatán e transzparentes felirat világított: *Fillockszera-állomás; két oldaloszlópnak pedig a következő német vers viritott: Tages Arbeit — Abends Gäste; Saure Wochen — Frohe Feste!* — Jobbra a táncrétől az állomás kutja, (minthogy az utból nem lehetett elcepelni), a következő feliratokat nyerte: „Itt a kut! ober nur kan Wosser nit!“ Más helyen: „Közös ellenségünk!“ Jobbról-balról hoszu, dusan felterített asztalok várták a vendégsereget. Tözsomszedságukban a finom italokat magába záró fa-bódé volt felállítva, az étkezők felé fordított homlokzatán a firmával: „Örök ifjuság forrása.“ A hátreret az állomás kertecskéjének rácsozata zárta be, melynek bejárata fölét ezt írták: „A sohajtozók és szerelmek utja!“ (Hony soit, qui mal y pense!) A kertben azok számára, kik az igazat a borban keresték, volt az utolsó állomás: „Szt. Ulrik“ állomása. Kezdetben a hallgató, később a talp alá való zenét az ungvári 66. gyalogezred zenekara szolgáltatta, mely varázs-hangok hallatára d. u. 1/45 kor **Steinhilber** osztálymérnök megnyitotta a táncmulatságot; 5-kor a hölgyeknek kávéval és süteménnyel kedveskedtek; a férfi-világ pedig a borokat vette kóstolóra, kénye kedve szerint, ki a jégbe hűtött kőbányai sört, ki pedig a szerednyei asztali bort, vagy a hegyaljai aszut, mely kellemes művelet a nem táncolók részéről addig folytatottatott, míg nem a rendes esteli vonatok, az egyik **Legenye**, a másik **M.-Laborcz** felől, berobogtak, mire a jelenlévők vidám zajjal s. zene-szóval fogadták az érkező vendégek dandárját. Ekkor kezdődött meg igazából a remek szüreti mulatság. Ének- és zeneszó mellett, nemzeti színű pántlikákkal feldíszítve és mesterséges fülekkel el látva egy szamarat vezettek elő, melynek hátáról két oldalt egy-egy válogatott szőlővel telt kosár csüngött alá; homlokán pedig a „személy azonos-ság“-ra valló eme fölirat gerjesztett kacajra: *„Látszólag ugyan — szamar, de tulajdonképen — ló!“* (notabene: a rendezőségnek sehogy sem sikerült egész Terebesen egy igazi számára szert tenni, így hát **Marczinko** vasuti fuvarosnak egyik jámbor lova lett számárrá degradálva). A samár-ló után szé-

pen kiöltözött (igazi) falusi szépségek karókra fel-függesztett szőlő-gerezeket cepeltek s. kinalgatták ellenállhatatlan szívességgel, az ondova-hid mellől való olasz munkások „dalárdája“ a szüreti körmenethez kedves dalokat rögtönzött. Esteli 8-kor kezdődött az étkezés fejedelmi menüvel. Megélénkült a társalgás, nőttön nőtt a jó kedv és rövid idő múlva oly fokra hágott a derült hangulat, hogy lehetetlen volt az érzelmeket továbbra visszafajítani. Az első pohárral, magyar szokás szerint, dr. **Weissberg Zsigmond** a házi gazdát, vagyis a **Gregersen** vállalatot, illetve annak személyesen jelen volt **György** nevű fiát éltette. A harsogó éljennel fogadott felköszöntőre **Gregersen** meghatottan válaszolt. Utána **Strasser** mérnök: a magyar szakasz pályafentartási főnöke, **Schwars** főmérnök, ismét **Weissberg** dr. a vállalat érdemű főmérnökére: **Gedlicskára; Méhes** mérnök: a vállalat legtöbbet érő emberére: a vonal-pénztárnokra, **Koberre**, (kinek mindig „nehéz“ a tárcája, de „könnyű“ a keze), végre a terebesi állomás-főnökre, mint kedves „házi asszony“-ra, és **Steinhilber** osztály-mérnökre emeltek poharat. Azután megeredt a tánc s. tartott kivilágos kivi-radtig, míg csak a reggeli személyvonat el nem vitte a katona zenét, a bájós hölgyeket s. velük együtt a társaság jó kedvét.

(Legenyérei írják) hogy ottan őszinte részvétet keltett a gyászhir, mely **Sebők Károly** h. bírónak f. hó 14-én történt elhunytát jelenté. Örömmel kísértük a hivatalára termett, ügybuzgó fiatal embert működése közben s. jövőre való nézve is szép reményt kötöttünk hozzá. De a halál meg-husitá e szép reményeket! Temetése f. hó 16-án a községi lakosok osztatlan részvéte mellett ment végbe. Jó emlékezete sokáig fenn fog maradni közöttünk!

(Homonnai hírek.) Lapunk zártakor **Homonnáról** hoszu, tartalmas és szépen írott levelet kaptunk, mely az ottani társadalmi élet alaphangulatáról írancia könnyűséggel cseveg. Helyszüke miatt ez elegáns levélnek csak a velejét nyujthatjuk t. olvasóink számára e következőkben: Első helyen említem meg **Kossuth Lajos** nevenapjának megünneplését. Szépszámmal gyűlt össze e célból **Homonna** hazafias közönsége a **Váradiféle** vendéglőben. Ez dicséretére válik. Vádolni pedig nem merem avval, hogy ezen ünnepletés nem volt olyan, milyet egy fényes multra visszaemlékezve szoktunk rendezni. Láttam még fel-fellobbani öreg szivekben a tüzet, mely hatalmas lobogásával egykor századok vasbilincseit megolvastotta, dacára, hogy ma már a fehér haj havával van betakarva. De nem láttam a lelkesedés és bámulat kitörését az ifju szivekben, ugy hogy kezdem abban a lelkesedésben kételkedni, mely amem eseményeket megte-remtette s. melynek közreműködőit magam előtt láttam. Dajka meséknek kezdtem tartani, melyeknek meghallgatását eltölti tőlünk a modern pedagógia. Az üdvözlet, mely nemzeti hősnéit iránt a reszkető, öreg ajkakon kifejezésre jutott, elnémult az ifjak keblében, nem az elfogódás, de a közöny miatt. Mindössze három beszéd volt, a eseményekre való minden reminiscencia nélkül. — **Bubles Zsigmond**, kassai püspök meglátogatta **Andrássy Aladár** grótot. Látogatásának privát jelege dacára fogadta a város küldöttségét, és megígérte, hogy serdülő kulturális intézményeinket pártfogásába fogja venni. Sokat várunk előkelőségétől és lelkes magyarságától. Alig hagyta el városunkat **Bubics**, kinek látogatását mindannyian nyereségnek tekintették, nagy veszteség érte **Homonnát**. Meghalt **Trefort**, kinek **Homonna** szülő városa volt. S kinek nem tűnt fel, hogy sem koszoru sem részvét nem árulta el, vajjon **Homonna** felfogta-e vesztesége nagyságát? Pedig megérdemelt volna egynehány napig viritó bokkrétát hervadhatatlan érdemeiért: megérdemelte volna a részvétnek csak egy köny-cseppjét, ha soha sem muló részvéttel nem akarta a város emlékét megtisztelni! Halljuk, hogy mozgalom indult e részvétlenség megreperálására; de nem látunk nyomokat a társaság hangulatában ez eszme pártolására, sem oly öntudatot, mely a részvét kifejezését kellőleg impozánssá tudná tenni. Vigasztaljuk magunkat az emberi természettel, mely hamar feled, s. **Lamartine**-nek mondásával a poétáról: „non sort est moim humain, mais plus divin“, a mi **Trefortra** is illik géniuszának hatalmas alkotó nagyságánál fogva. Hisz a részvétlenség, még az isten lakait sem kiméli. **Romba dől** miatta ma-holnap kalváriánk is. . .

Irodalom.

(Szerkesztői üzenetek.) A „Pesti Hirlap“ köz-vedeltségét az utóbbi időben lehetőleg még fokozta a szer-kesztői üzenetek rovata, melyet egy lap sem kultivál oly mérvben, mint épen a **Pesti Hirlap**. Hasábszámra közöl napról napra nem sablonszerű üzeneteket, melyeket csak az ért, a ki a kérdést intézte; de a **Pesti Hirlap** szerkesztői üzeneteinek rovata sokszor fölér egész tárcával, mely oktat és szórakoztat egyszerre s. a kérdések, melyekben az olvasó közönség tanácsért fordul a szerkesztőséghez, élénken tanusodnak arról a szinte családias, szívélyes viszonyról, mely a **Pesti Hirlap** szerkesztősége és előfizetői között fennáll. Vannak azonban más rovatok is, melyek egy lapban sem oly tartalmasak, mint a **Pesti Hirlapban**, ilyenek a színházi, törvényszéki, napihir és távirat-rovatok. Azonkívül jól megválogatott tárcák és mulat-

tató karcolatok emelik a Pesti Hírlap becsét s teszik oly élénké, hogy e tekintetben egy lap sem versenyezhet vele. És bár e szerint méltán mintalaprak nevezhető, előfizetési ára alig haladja meg a legolcsóbb néplapok árát, lévén egy óra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr. Az előfizetési összegek a Pesti Hírlap kiadóhivatalába (Budapest, nádor-utca 7. sz.) intézendők, a honnét egy hétig mutatószámokat is küldenek ingyen és bérmentve.

A „Budapesti Hírlap”-nak a hazai művelt olvasókörzést vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét; minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyarság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfinnyesebb eredményt a „Budapesti Hírlap” érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak. A külső dolgozók egész seregén kívül a szerkesztőségnek annyi belső tagja van, a mennyivel egy magyar lap sem dolgozik; minden rovatot külön vezető gondoz, a helyi tudósítókön kívül, a kik a nap történéseit írják. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölül rendes leveleznél kívül saját külön tudósító értesít közvetlenül; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap” arról rögtön ne adjon hírt és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap” politikai cikkeit K a a s Ivor báró, R á k o s y Jenő, B a l o g h Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdekeket nem ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsíró jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közéleti felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap; a „Budapesti Hírlap” távirati tudósításai manap már teljesen egy fokozat allanak a világsajtó legjobb szervezett hírszolgálatával. Európa összes metropolisáiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik egy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítókön kívül minden fontosabb esemény fölül a szerkesztőség külön kiküldetési tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap” e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérni, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap” Tárcarovata Teleky Sándor gróf, Tóth Béla, Rákosi Viktor (Sipulusz) és több kiváló írók közreműködése mellett, a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A napirovatokat kitűnő zurnaliszták szerkesztik s a helyi értesülés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. Rendőrségi és törvényszéki rovatok külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap” helyet foglalhat minden család asztalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük. Az előfizetési feltételei: Egész évre 14 ft, félévre 7 ft, negyedévre 3 ft 50 kr., egy óra 1 ft 20 kr. Az előfizetéseket vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők, következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap” kiadóhivatalának, IV. kerület: kalap-utca 16. szám.

Egyesületi élet.

Nyilvános nyugtázás.

A s.-a.-ujhelyi árvasegélyező- és jótékonyegyesület részére befolyt fizetésekről folyó évi szept. 2-ikától szept. 20-ikáig:

1. Herceg Windischgrätz Lajosné új alapító 30 ft.
 2. 30 ftos alapítványa utolsó részletét befizette Lónyay Gábor 10 ft.
 3. 1888-ki tagdíjat egyenként, 3 fto: Kecskés Dezsőné, Kocourék Ferenc, Horváth József, Klimó Menyhért, Enyiczkey Gábor, Matolay Béla, Pékary Gyula.
 4. Pénzüntéti I ső félévi kamatok: 143 ft 49 kr.
 5. Adományképen befolyt Dókus Gyula urtól bál dísztermények kikölcsonzéséért 2 ft. Összesen: 206 ft 49 kr.
- A régebb kimutatással együtt: **6545 ft 49 kr.**

S.-a.-Ujhely, 1888, szept. 22.

Chyzer Kornél,
egyesületi pénztárnok.

TANÚGYI ROVAT.

Hogyan kell a tanítónak eljárni, hogy az iskolai játék a tanulóra hasznos legyen?

A gyermek 6-7 éves korában az iskolába kerül, ez mintegy fordulópontja az ő életének; ez ő reá nézve egy nagy esemény, midőn is szakítva a folytonos családi otthonlét kedves örömeivel: kevés tudományoszomja kielégítést óhajt. Itt lassanként tudatára jön annak, hogy az iskolában bizonyos törvények uralkodnak, melyekhez alkalmazkodnia, simulnia kell; **rend és fegyelem**, ez a két fontos iskolai tényező, szokatlanul hat rá s bizonyos nehézségeket kell leküzdenie, hogy ezekhez magát alkalmazni tudja. Eleinte nagyon fáj az neki, hogy szülőit nem láthatja mindig; rosszul hat rá az a tudat, hogy már ő nem játszhatik otthon hagyott kis testvéreivel, mint azelőtt tevő; de ezen nyomasztó tudat lassanként kezd eloszladni: a gyermek játszótársakat választ magának, kikkel az otthon megszokott játékot némileg kipótolhassa.

A mozgási ösztön nem hagyja őt nyugodni; játszaani, futkosni s ugrádozni szeret, hogy ösztönét kielégíthesse. Különösen a játék lesz az ő eleme, mit oly hévvel, oly szenvedélemmel üz az órák közötti szünidők alatt, hogy szinte rosszul esik azt neki félbehagyni.

A játék a gyermekélet költészete. Ki ne emlékeznék elmúlt gyermekéveire; ki ne tudná azt, hogy mily nemes passzióval üztük a játékot, az életnek ama kedves hajnalán, midőn szívünk még semmi bánatot nem ismert; mikor még a családás sötét gondja illetlenül hagyá gyermeki szívünket: ez ama boldog gyermekkor, mely oly híven oly kimosódhatatlanul él emlékkünkben.

A játék épp oly feltétlenül szükséges a gyermeknek, mint a felnőtteknek a szakszerű munka; mert az a gyermek, a ki a játéktól elvonul, vagy nem üzi azt oly mértékben, mint többi játszótársai: az hasonlít a dologtalan felnőtthöz, ki tettvágyának helyes irányban való kelégitését nem találva, oly dolgokra vetemedik, melyek az erkölcsiséggel jönnek összeütközésbe.

Tehát **szükséges** a játék az iskolai oktatás alatt is; szükséges pedig több fontos okoknál fogva.

Nem lehetne a tanítást cél- és tervszerűen folytatni, ha a szellemet foglalkoztató tudományok tanulása után nem adnánk a gyermeknek alkalmat arra, hogy magát kijátszhassa. Nem lehetne oly könnyen figyelmet költeni, ha a kifáradt elme a játék által föl nem frisítetik. Nem lehetne kellőleg fegyelmelni, ha mozgási ösztöne a hosszas ülés után a játék által ki nem elégittetik.

Ily nagy fontosságu levén a játék, vizsgáljuk, hogy mik azok a helyes eljárások, melyek által a tanító az iskolai játékot a gyermek részére hasznossá teheti.

Hogy e játékok a gyermekekre nézve haszonnal járjanak: elutasíthatatlan feltétel, hogy a tanító a játszó gyermekekre **felügyeljen**; vagy ha tényleg nincs köztük jelen, kísérelje őket figyelemmel távolról s ha esetleg a gyermek játéka helytelen irányt vesz föl, azt helyes irányba terelje.

A felügyelet okvetlenül szükséges, mert a magukra hagyott gyermekek játéka sokszor veszedelmes irányba tévedhet, vagy oly játéknemet kapnak föl, mely nem hasznukra, hanem ártalmukra válhatik. A gyermekek különböző természetűek és hajlamuk levén, természetesen egyik gyermek ezt, másik gyermek azt a játékot akarja üzni s ilyen esetben felügyelet nélkül nem juthatnak megállapodásra.

A gyermeki természetből önként következnek, hogy csak a kellemes és változatos játék okoz nekik örömet, csak az indítja őket érdeklődésre, midől következőleg a **játékban változatosságot kell létesíteni**. A már régen üzött játéknemre a gyermekek ráunnak, ily esetben a tanító közreműködése válik szükségessé, hogy oly játéknemekre tanítsa meg őket, melyek nekik örömet és érdeklődést nyújtanak.

A játéknemek megválasztásánál ügyelni kell a tanítónak arra, hogy a gyermekek oly játékot kezdjenek, melyek a legkisebb veszedelem nélkül mozdítják elő a test edzését és ügyességét s az így megkezdett játékot bizonyos rendben és ok-szerűen folytassák; csak így hat ez rájuk hasznosan és felrísítőleg.

Mindenek felett gondoskodni kell alkalmas, tágas játszótérrekről, hol a gyermekek szabadon üzhessék játékaikat, melyre nézve legalkalmasabbak a gyepes, vagy homokos térségek, melyek megóvják a gyermekeket a felbukás, vagy más esetből származó sérülésektől. Alkalmatlan, esős, vagy tulságos hideg idők alkalmával a gyermekek az iskolába vannak szorulva; ily esetben sem kell őket tétlenül hagyni, sőt akkor van a legjobb alkalom arra, hogy a gyermekek bizonyos játékszereket készítsenek, vagy ha éppen saját erejök-ből, vagy képességekéből erre nem képesek a tanító működék közre, ő indítsa tanítványait játékszerek készítésére, ő mutassa meg azok készítmódját. Az ily eljárás tagadhatatlanul hasznára válik a gyermekeknek, így a játékosztón természetes, észszerű vezetés mellett munka ösztönné nemesülhet.

A szeszélyes gyermek ront, bont és újraalakít, midől kifolyólag szükséges, hogy játékszerei is ilyenek legyenek; adjunk alkalmat és módot, hogy játékszereit maga készítse el; ha elrontja, ő igazítsa azt meg, mert így megfigyelő és alakító-képessége is fejlődni fog. Ovni kell a gyermeket a nyereszkedő játékoktól, mert azok helytelen irányu, sőt aljas hajlamokat fejlesztenek ki bennök, továbbá csalásra s más nemtelen tettekre vezetnek.

A társas játéknál feltétlenül szükséges, hogy a gyermekek egymáshoz bizalmasak és barátságosak legyenek, segítsék elő a közösjáték helyes és vidám lefolyását; a szeszélyes, kötekedő és alkalmatlan játszótársat el kell különíteni. A ki a játékot megzavarja, vagy a más játékszerét elrontja, sohasem hagyandó büntetés nélkül.

A gyermekek játéknál nagy alkalma nyílik a tanítónak arra, hogy azoknak játék közben nyilatkozó hajlamait megfigyelje; ily esetekből a tanító sok érdekes tapasztalatokat merithet. Végre igen ajánlatos, hogy a tornagyakorlatok ne üzsenek oly nagy mértékben s oly kimerítőleg, hogy aztán a gyermekek ne érezzék hasznát és szükségességét a játéknak.

Láthatjuk tehát, hogy a játék cél- és észszerű vezetése oly eszköz a tanító kezében, melylyel a gyermekek jövőre ki ható hasznára sokat tehet; ez fejleszti testi erejüket és ügyességüket,

észszerű vezetéssel ez indítja őket munkásságra, ez óvja meg a gyermeket az elpuhulástól, a helytelen gondolkodásmódtól!

Formády György,
néptanító.

Nyílt-tér. *)

Egész selyem nyomott foulardott 1 frt 20 krtól
3ft 90 krig méterjét öltözet- és darabonként szétküldi a
Henneberg G. gyári raktára (cs. és kir. udvari szállító)
Zürich-ben. — Minták azonnal küldetnek. — Levelek
10 kr. portóval.

Magyarország leghiresebb s legszén-savdúsabb ásvány vizei, a

SZOLYVAI és POLENAI

mely savanyúvizek, borral vegyítve, a legkellemesebb üdítő italt nyújtják; gyomor- és idegbajokban gyors és kitűnő segélyt adnak; tüdő-, hörgbántalmaknál, huycsóhólyag hurutoknál és járványos betegségek alkalmával kitűnő gyógyszer képeznek, — mindenkor megrendelhetők

MARSALKÓ KÁROLY

munkácsi uradalmi ásványvizbérőnél
Nyiregyházán; s kapható jelesb gyógyszerárakban, fűszerkereskedésekben és vendéglőkben is.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.

Szerkesztőségi posta.

Sz. S.-nak *M.-Sziget*. A küldött szép dalocskáért fogadd baráti kézszoritástomat.

M. Gy. urnak *Helyben*. Ügyes tollal van írva. Jönni fog. Igéretére számot tartunk.

P. E. urnak *Kassa*. Jövő számunkban kiadjuk. Szives üdvözlét!

Aliquis. *Homonna*. Levelével megörvendeztetett bennünket. A tiszteletpéldány utnak indítása iránt intézkedünk.

Sz. L. urnak *Tarcal*. Csakis a hirdetények rovatában adható ki. Válaszát sziveskedjék lapunk kiadóhivatalával közölni.

Felelős szerkesztő:

HORVÁTH JÓZSEF.

Főmunkatárs: **DONGÓ GY. GÉZA.**

Kiadótulajdonos: **ÖZV. BORUTH ELEMÉRNÉ.**

HIRDETMÉNYEK.

381., 382/87., 228/1888. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szerencsi kir. jbiróság 3253., 3383/1887. p. sz. végzése által a mádi takarékpénztár javára 564 frt, Stern Volf javára 500 frt, Reis József és neje Hübsch Francziska és Hochsinger Salamon ellen összesen 1064 frt tölke, ennek különböző időktől számítandó 6% kamatai és eddig összesen felszámítandó perköltség kevetelés erejéig elrendelt zártli végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 810 frtra becsült 37 1/2 hordó 1887. évi ordinári borokból álló ingóságok nyilvános árverés után eladtnak.

Mely árverésnek a szerencsi kir. jbirósági 2918. 2927/88. p. sz. kiküld. rendelő végzése folytán a helyszínén vagyis Monokon a község házánál leendő eszközlésére 1888. évi szeptember hó 26. napjának délután 2 1/2 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megfigyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítettséghez tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korában eszközöltetett volna és ez a végreh jkvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldötnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdeténynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Szerencsen 1888. évi szept. 6.

Hegymeghy László,
kir. bir. végrehajtó.

312/88. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt bir. végrehajtó közhírré teszi, hogy Rosenzweig Sámuel bpesti lakosnak Richvalszki Istvan o.-liskai lakos elleni 337 ft 14 kr. s járul. iránti ügyében az árverés a bpesti keresk. és váltótvészéknek 38043/87. sz. kiel. végrehajtást rendelő és a tokaji kir. járásbírósnak 2259/88. p. sz. végzése alapján elrendeltetvén, annak végrehajtást szenvedő alperes lakásán o.-liskán leendő megtartására 1888. évi szept. hó 29. napjának d. e. 9 órája tüzetett ki határidőül, midőn a budapesti kir. keresk. és váltótvészéknek 19165/88. sz. végzése folytán bíróság lefoglalt 369 ft 20 kr. becértékű különféle nagy férfi ruhák, egy vásári láda és egy Singer-féle varrógépből álló ingóságok készpénzfizetés mellett becsáron alul is eladatni fognak.

Kelt Tokaban, 1888. szept. 6.

Fekete Zsigmond,
bir. végrehajtó.